

LUNDS
UNIVERSITET

Svenska som andra- och främmande språk

**LLYU75, Svenska som andraspråk för lärare i svenska för
invandrare (sfi), 1-30 hp. Ingår i Lärarlyftet II, 30
högskolepoäng**

*Swedish as a Second Language for Teachers of Newly Arrived Immigrants. Included
in the Government CPD for Teachers, 30 credits*

Grundnivå / First Cycle

Fastställande

Kursplanen är fastställd av Prodekanen med ansvar för grundutbildning vid de humanistiska och teologiska fakulteterna 2019-02-21. Kursplanen träder i kraft 2019-02-21 och gäller från och med vårterminen 2019.

Allmänna uppgifter

Kursen ges inom ramen för Lärarlyftet II.

Undervisningsspråk: Svenska

Huvudområde

Svenska med specialisering i svenska som andraspråk

Fördjupning

GXX, Grundnivå, kursens fördjupning kan inte klassificeras

Kursens mål

Efter avslutad kurs ska den studerande

Kunskap och förståelse

Delkurs 1, Introduktion till kommunal undervisning i svenska för invandrare (4 hp)

- kunna redogöra för hur språkliga och kulturella mönster, värderingar och hierarkier i skola och samhälle påverkar elevernas villkor för lärande,
- kunna redogöra för hur synen på språk och flerspråkighet behandlas i de nationella styrdokument som reglerar kommunal undervisning i svenska för invandrare,

- kunna redogöra för hur migrationsprocessen, identitetsförlust och socialiseringsprocessen kan påverka vuxnas lärande samt individens förutsättningar till en lyckad integration,

Delkurs 2, Svenska språket i ett typologiskt perspektiv (6 hp)

- kunna redogöra för det svenska språket ur ett andraspråksperspektiv i fråga om syntaktisk och morfologisk struktur,
- kunna redogöra för de drag i svenska språket som brukar utgöra särskilda svårigheter för andraspråkstalare,

Delkurs 3, Fonetik och fonologi ur ett andraspråksperspektiv (4 hp)

- kunna redogöra för svenska språkets fonetiska och fonologiska struktur ur ett andraspråksperspektiv,
- kunna redogöra för några faktorer som påverkar den fonetisk-fonologiska utvecklingen vid andraspråksinläring,
- kunna redogöra för lämpliga undervisningsinsatser för att stödja vuxna andraspråkselever i deras uttalsutveckling,

Delkurs 4, Vuxna inlärares andraspråksutveckling (6 hp)

- kunna redogöra för olika teorier om vuxnas andraspråksinläring och vilka faktorer som påverkar den,
- kunna på ett grundläggande sätt redogöra för nyanlända vuxna elevers andraspråksutveckling,
- kunna redogöra för hur den egna undervisningen kan planeras utifrån språkinlärningsforskning och vilka typer av anpassningar som kan behöva göras för elever i behov av särskilt stöd,

Delkurs 5, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (5 hp)

- kunna redogöra för de särskilda förutsättningar som utmärker undervisning och lärande på ett andraspråk,
- kunna redogöra för genreteori och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt relatera dessa till kursplanens kunskapskrav,
- kunna resonera om hur undervisningsformerna kan underlätta för de nyanlända vuxna eleverna att utvecklas mot och uppnå de mål som anges i de nationella styrdokumenterna,

Delkurs 6, Litteracitet och bedömning (5 hp)

- kunna redogöra för den grundläggande skriftspråsutvecklingen på ett första- respektive andraspråk
- kunna redogöra för aktuella teorier och metoder för läs- och skrivutveckling på ett andraspråk,
- kunna förklara syftet bakom olika typer av bedömning,

Färdighet och förmåga*Delkurs 1, Introduktion till kommunal undervisning i svenska för invandrare (4 hp)*

- kunna reflektera över hur attityder till flerspråkighet, etnicitet och genus kommer till uttryck på individ- och samhällsnivå,
- kunna reflektera över språkliga normer och sin egen inställning till dessa samt kunna relatera till ett undervisningsuppdrag inom den kommunala undervisningen i svenska för invandrare,
- kunna utifrån kurslitteraturen reflektera över hur externa faktorer kan påverka elever i ett mångkulturellt klassrum,
- kunna uppvisa säkerhet i skrift,

Delkurs 2, Svenska språket i ett typologiskt perspektiv (6 hp)

- kunna utföra grundläggande syntaktisk analys samt lösa enklare språktypologiska uppgifter,
- kunna diskutera, problematisera och exemplifiera grammatikens roll i undervisningen,
- kunna resonera om hur ett andraspråksperspektiv kan utformas i grammatikundervisningen,
- kunna uppvisa säkerhet i skrift,

Delkurs 3, Fonetik och fonologi ur ett andraspråksperspektiv (4 hp)

- kunna göra en enklare analys av en andraspråksinlärares talade svenska ,
- kunna analysera och bedöma inlärares talade språkförmåga i förhållande till kursplanens kunskapskrav,
- kunna uppvisa säkerhet i tal och skrift,

Delkurs 4, Vuxna inlärares andraspråksutveckling (6 hp)

- kunna föreslå undervisningsinsatser i relation till vanliga inlärningsgångar och utvecklingsmönster vid andraspråkinläring,
- kunna tillämpa modeller för bedömning av andraspråkutveckling samt kunna relatera dessa till kursplanens kunskapskrav,
- kunna uppvisa säkerhet i skrift,

Delkurs 5. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (5 hp)

- kunna i planeringen av såväl enstaka lektioner som längre kursavsnitt tillämpa styrdokumentens mål och riktlinjer,
- kunna i lektionsplaneringar praktiskt tillämpa teorier om språkutvecklande arbetssätt,
- kunna reflektera och planera för hur IT kan användas i andraspråksundervisningen,
- kunna uppvisa säkerhet i skrift,

Delkurs 6, Litteracitet och bedömning (5 hp)

- kunna resonera och ge exempel på hur undervisningen kan utformas för att främja vuxna elevers läs- och skrivutveckling,
- kunna analysera och utifrån aktuella styrdokument bedöma en elevs skriftliga produktion,
- kunna resonera om olika former av bedömning såsom kartläggning, prov, betygsättning, självskattning, performansanalys, klassrumsobservationer och portfoliomethodik samt andra redskap för formativ bedömning,
- kunna uppvisa säkerhet i skrift,

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Delkurs 1, Introduktion till kommunal undervisning i svenska för invandrare (4 hp)

- kunna i tal och skrift resonera om betydelsen av lärarnas egna attityder och förhållningssätt i undervisningen

Delkurs 2, Svenska språket i ett typologiskt perspektiv (6 hp)

- kunna problematisera och förhålla sig till grammatikens roll i undervisningen,

Delkurs 3, Fonetik och fonologi ur ett andraspråksperspektiv (4 hp)

- kunna diskutera förhållningssätt och attityder till brytning i ett mångkulturellt samhälle,

Delkurs 4, Vuxna inlärares andraspråksutveckling (6 hp)

- kunna diskutera vilka språkliga, sociala och kulturella faktorer som kan påverka vuxna inlärares andraspråksutveckling,

Delkurs 5, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (5 hp)

- kunna diskutera undervisningens roll i ett mångkulturellt samhälle,
- kunna reflektera över olika sätt att bemöta elever i behov av särskilt stöd i undervisningen,

Delkurs 6, Litteracitet och bedömning (5 hp)

- kunna på ett insiktsfullt sätt reflektera över vad en begränsad skriv- och läsförståelse kan innebära för individen i ett samhälle med höga krav på litteracitet.

Kursens innehåll

Med utgångspunkt i andraspråksforskning och didaktiska perspektiv på språkinläring ges kunskap inom områden som är centrala för undervisningen i svenska för vuxna invandrare, såsom det mångkulturella och flerspråkiga samhället, svenska språket i ett typologiskt perspektiv och fonetik ur ett andraspråksperspektiv. Vidare behandlas i kursen språkinläring för vuxna inlärare, utvecklingen av litteracitet i ett andraspråk - inklusive läs- och skrivsvårigheter - liksom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt. Samtliga delkurser har en tydlig koppling mellan teori och praktik där de studerande ges goda möjligheter att förankra sina nyvunna teoretiska kunskaper i den egna undervisningen. Detta möjliggörs bland annat genom en kursstruktur där de studerande i grupsamtal via nätet kan diskutera innehållet i kurslitteraturen utifrån både givna exempel och egna erfarenheter från undervisningen i svenska för vuxna invandrare. Kursinnehållet bearbetas genom diskussions- och reflektionsfrågor i syfte att uppmuntra de studerande till fördjupade samtal om kursinnehållet ur ett didaktiskt perspektiv.

Kursen är uppdelad i sex delkurser:

Delkurs1, Introduktion till kommunal undervisning i svenska för invandrare (4 hp)

Delkursen ger en introduktion och en kontext till ämnet svenska som andraspråk med utgångspunkt i det mångkulturella och flerspråkiga samhället. Grundläggande begrepp i såväl den samhälleliga som den vetenskapliga mångkulturella diskursen introduceras och problematiseras. Vidare behandlas hur migrationsprocess, socialiseringsprocess och en eventuell identitetsförlust kan påverka vuxnas lärande. I denna delkurs får de studerande även reflektera över sina egna undervisningserfarenheter utifrån en introduktion till hur SFI-studier kan göras tillgängliga för elever med funktionsnedsättning.

Delkurs 2, Svenska språket i ett typologiskt perspektiv (6hp)

I delkursen ges kunskap om svenskans struktur (morfologi, syntax och semantik) ur ett jämförande typologiskt perspektiv, som även syftar till att ge beredskap i mötet med elevers förstaspråk. Fokus läggs på de delar av svenskans morfologiska och syntaktiska system som utgör särskilda svårigheter för andraspråkstalare. Kunskaperna sätts in i ett didaktiskt sammanhang genom olika problematiseringar och praktiska tillämningar för SFI-klassrummet, exempelvis bedömning av inlärares produktion och analys av läromedelstexter.

Delkurs 3, Fonetik och fonologi ur ett andraspråksperspektiv (4 hp)

I delkursen ges kunskap om svensk fonetik och fonologi ur ett typologiskt perspektiv. Fokus i kursen ligger på inläring och deltagarna får utveckla sina kunskaper om vad som kan medföra svårigheter för andraspråksinlärare av svenska samt hur man som lärare konkret kan arbeta med sina elevers uttal i undervisning och bedömning. Genom olika läraktiviteter ges deltagarna möjlighet att koppla kunskaperna till sin undervisningsvardag, till exempel genom att planera och diskutera undervisningsmoment och konstruera bedömningsuppgifter med utgångspunkt i styrdokumentet. De studerande får även analysera och reflektera över uppgiftsexempel från gamla nationella prov för att få syn på hur dessa ger eleverna en möjlighet att uppvisa de kunskaper som beskrivs i kunskapskraven.

Delkurs 4, Vuxna inlärares andraspråksutveckling (6hp)

I delkursen ges kunskap om vuxnas andraspråksinläring och olika faktorer som påverkar andraspråksinläringen. De studerande ges tillfälle att reflektera över olika inlärningsgångar och utvecklingsmönster vid andraspråksinläring. De ges även möjlighet att reflektera över och tillsammans med andra studerande diskutera och planera möjliga undervisningsinsatser i relation till dessa inlärningsgångar och utvecklingsmönster men också i relation till pedagogiska anpassningar. Delkursen fördjupar deltagarnas kunskaper om tillgängliggörande av SFI-studierna för vuxna elever med funktionsnedsättningar och bygger på så sätt vidare på introduktionen i delkurs 1.

Delkurs 5, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (5 hp)

I delkursen behandlas arbetssätt för en parallell språk- och kunskapsutveckling. De studerande introduceras också i hur digitala verktyg och arenor kan användas i vuxenutbildningen. Utifrån kurslitteraturen och styrdokumentet ges möjlighet att i gruppsamtal och kollaborativa undervisningsplaneringar diskutera hur språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt kan användas i de studerandes respektive verksamheter. I relation till undervisningsplaneringarna får de studerande reflektera över hur de säkerställer att undervisningen till innehåll och utformning präglas av ett jämställdhetsperspektiv.

Delkurs 6, Litteracitet och bedömning (5 hp)

I delkursen behandlas dels alfabetisering med utgångspunkt i forskningen om läs- och skrivinläring på modersmål, dels utvecklingen av litteracitet i ett andraspråk. I kursen behandlas också hur SFI-studierna kan tillgängliggöras för elever med läs- och skrivsvårigheter. De studerande ges möjlighet att reflektera över vad en begränsad skriv- och läsförmåga kan innebära för individen i ett samhälle med höga krav på

litteracitet. Genom gruppsamtal och praktiska övningar får de studerande diskutera, prova på och reflektera över olika redskap för bedömning (exempelvis prov, självskattning, performansanalys, klassrumsobservationer samt portfoliomethodik), framförallt formativ sådan, i relation till styrdokumentens kunskapskrav. I delkursen studeras även uppgifter från gamla nationella prov.

Kursens genomförande

Kursen ges på distans med stöd av nätbaserad lärplattform. Det förutsätts att den studerande deltar på dessa villkor och har tillgång till dator med nätuppkoppling. Institutionen lämnar information om de tekniska kraven.

Kursens examination

Delkurs 1, Introduktion till kommunal undervisning i svenska för invandrare, (4 hp): delkursen examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom en till två skriftliga uppgifter inom ramen för undervisningen.

Delkurs 2, Svenska språket i ett typologiskt perspektiv, (6 hp): examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom två till tre skriftliga uppgifter inom ramen för undervisningen.

Delkurs 3, Fonetik och fonologi ur ett andraspråksperspektiv, (4 hp): examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom en till två muntliga eller skriftliga uppgifter inom ramen för undervisningen.

Delkurs 4, Vuxna inlärares andraspråksutveckling (6 hp): examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom två till tre skriftliga uppgifter inom ramen för undervisningen.

Delkurs 5, Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt (5 hp): examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom två till tre uppgifter inom ramen för undervisningen.

Delkurs 6, Litteracitet och bedömning (5 hp): examineras genom en skriftlig hemtentamen samt genom två till tre uppgifter inom ramen för undervisningen.

Betyg

Betygsskalan omfattar betygsgraderna: Underkänd, Godkänd, Väl godkänd. För betyget godkänd på hela kursen krävs minst betyget godkänd på samtliga delkurser. För betyget väl godkänd på hela kursen krävs betyget väl godkänd på minst fyra av delkurserna samt därutöver betyget godkänd på resterande poäng. Vid all examination krävs genomgående god språkbehandling.

Förkunskapskrav

För tillträde till kursen krävs lärarexamen.

Övrigt

1. Kursen ges vid Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet i samarbete med LUCE (Lund University Commissioned Education).
2. Deltagarna kan ansöka om validering av befintliga kunskaper och färdigheter i relation till kursens lärandemål enligt Skolverkets anvisningar. Vid ansökan om validering ska den sökande ange vilka lärandemål inom lärarlyftskursen som kan valideras och från vilken yrkesverksamhet, högskoleutbildning, övrig utbildning och verksamhet lärandemålen är inhämtade.

3. Delkursernas namn på engelska: Module 1: Introduction to Swedish for Immigrants (4 credits), Module 2: Swedish from a Typological Perspective (6 credits), Module 3: Phonetics and Phonology from a Second Language Perspective (4 credits), Module 4: Language Learning for Adults (6 credits), Module 5: Language and Knowledge-development Teaching (5 credits), Module 6, Literacy and Assessment (5 credits)